

Bir qrup hüquqşünas və hüquq sahəsində fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatlarının iştirakı ilə Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası təsis olunub. Konfederasiya Ədliyyə Nazirliyində dövlət qeydiyyatına alınıb. Konfederasiyadan cümə günü "Trend"ə bildirilib ki, təşkilatın ilk ümumi yığıncağında konfederasiyanın sədri və baş katibi seçilib. Millət vəkili, Məhkəmə-Hüquq Şurasının üzvü Əli Hüseynov AHK-nin sədri, Avrasiya Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının sədri Nadir Adilov isə baş katibi seçilib.

Konfederasiyanın əsas məqsədi ümumrespublika səviyyəsində hüquqşünaslar arasında inteqrasiyanı təmin etməklə, qanunun aliliyini təbliğ etmək, hüquq peşəsinin inkişafına yardım etmək, hüquqşünasların peşəkar bacarıqlarının artırılması sahəsində fəaliyyət göstərmək və hüquqşünasların fəaliyyətini əlaqələndirmək. Ölkəmizdə ödənişsiz hüquqi yardımın göstərilməsinin hüquqi mexanizmlərdə bir sıra boşluqların mövcudluğu heç kim üçün sirr deyildir, xüsusilə də, hüquqşünaslar üçün. Qeyd olunan boşluqlar, əsasən, mülki, inzibati və s. işlərlə bağlıdır. Belə ki, aztəminatlı ailələrin mülki mübahisələrlə bağlı hüquqi yardımdan (hüquqi məsləhət və ya məhkəmədə təmsil olunmaq hüququndan) yararlanma imkanları məhduddur. Halbuki konstitusiyamızın 61-ci maddəsi hər kəsin yüksək keyfiyyətli hüquqi yardım almaq hüququnun olmasına və belə yardımın, qanunda nəzərdə tutulduğu hallarda, dövlət hesabına göstərilməsinə təminat verir. Bu məqsədlə, "Azərbaycan Respublikasında İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planının təsdiq edilməsi haqqında" 28.12.2006-cı il tarixli Sərəncamda 2007-2010-cu illərdə əhalinin hüquqi yardım almaq hüququndan daha səmərəli istifadə etməsinə kömək etmək məqsədilə, ali təhsil müəssisələrinin hüquq fakültələri nəzdində "hüquq klinika"larının yaradılması və

dır. Həmçinin, qeyd olunan sənədlər Amerika Hüquqşünasları Assosiyasiyasının (ABA/ROLI) Bakı nümayəndəliyinin dəstəyi ilə ingilis dilinə tərcümə olunmuşdur. Habelə, işçi Qrupun bəzi üzvləri bu sahədə təcrübənin ümumiləşdirilməsi məqsədi ilə, ATƏT-nin Bakı Ofisinin xətti ilə Litva Respublikasına səfər də etmişlər. Cari ilin sentyabr ayında səfərin yekunlarına dair iclas keçirilmiş və tədbir çərçivəsində, hüquq ictimaiyyətinin xahişi ilə qeyd olunan sənədlərin sosial şəbəkələr vasitəsi ilə ictimai müzakirəsinin keçirilməsi planlaşdırılmışdır.

Elmi ictimaiyyətin birgə əməkdaşlığı ilə "Məhkəmə təbabəti" adlı dərslik nəşr edilib. Dərsliyin müəllifi Azərbaycan Tibb Universitetinin "Məhkəmə təbabəti" kafedrasının professoru Vüqar Məmmədovdur. Kitab Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Elmi-Metodik Şurasının 13 iyun 2012-ci il tarixli qərarı ilə dərslik olaraq təsdiqlənib. Dərslik tibb və hüquq sahəsində təhsil alan tələbələr üçün nəzərdə tutulub. Eyni zamanda, bütün tibb fakültələrinin tələbələri, doktorantlar və ordinatorlar, hüquq-mühafizə orqanlarının akademikləri və tədris mərkəzləri, həkimlər, hüquqşünaslar, müəllimlər, tədqiqatçılar və məhkəmə-tibbi ekspertləri də istifadə edə bilərlər. Dərslik dünya və Azərbaycanın məşhur alimlərinin rəyi ilə çap olunub. 1000 tirajla çap olunmuş

Səyyad Kərimovun məruzəsi isə "Yeni inzibati qanunvericiliyinin nəzəri məsələləri" mövzusunda olub. Hakimler, prokurorlar, vəkiler və məhkəmə işçiləri üçün təlim müzakirələrlə davam etdirilib. AHK-nin təşkilatçılığı ilə növbəti təlim Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin inzibati binasında keçirilib. Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Amerika Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının (ABA CEELI) və Azərbaycan Respublikası İxtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimləri Assosiyasiyasının dəstəyi ilə keçirilən təlimin mövzusu "Azərbaycan Respublikasının Apellyasiya Məhkəmələrinin AIHM prezident qərarlarından istifadə praktikası" olub. Məhkəmə hakimləri üçün təlim keçirilib. Təlimdə Sumqayıt İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi, Qobustan, Qusar, Quba, Xaçmaz, Şabran, Zəngilan, Şuşa və digər rayonların məhkəmələrinin hakimləri və nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirdə açılış nitqi ilə Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının və Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu Komitəsinin sədri Əli Hüseynli və Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin sədri, Azərbaycan Respublikası İxtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimləri Assosiyasiyasının sədri xanım Səadət Bəxtəşi çıxış ediblər. Daha sonra Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi və Sumqayıt İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin hakimləri

**Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu**

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığın artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Ölkəmizdə ödənişsiz hüquqi yardım

fəaliyyətlərinə kömək göstərilməli olduğu qeyd olunmuşdur. Bənzər müddəə (yoxsul əhalinin öz hüquqları barədə məarifləndirilməsi və onlara ödənişsiz hüquqi yardım xidmətinin göstərilməsi) "2008-2015-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında yoxsulluğun azaldılması və davamlı inkişaf Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında 15.09.2008-ci il tarixli Sərəncamda da göstərilmişdir. Konstitusiyamızın qeyd olunan müddəasının gələcəkdə icrasının təmin edilməsi məqsədi ilə hüquq ictimaiyyətinin, habelə, QHT-lərin də bu prosesə cəlb olunması həm zərur, həm də ki, hüquqşünas olaraq, bizlərin dövlətimiz və xalqımız qarşısında vətəndaşlıq borcudur. Məhz bununla bağlı, 2012-ci ilin fevral ayında "Azərbaycan Hüquq İslahatları Mərkəzi" İB (AHİM) və "Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası" İB (AHK) tərəfindən ölkəmizdə, ilk dəfə olaraq, "Ödənişsiz hüquqi yardım haqqında" qanun layihəsi və konsepsiya sənədinin hazırlanması üzrə peşəkar hüquqşünas və vəkildərdən ibarət İşçi Qrup yaradılmışdır. Keçən dövr ərzində, Qrup tərəfindən müvafiq qanun layihəsi və konsepsiya sənədinin düzəlişlər də daxil olmaqla, ilkin variantı hazırlanmış

dərslik pulsuz yayılır.

Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının (AHK) təşkilatçılığı, Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Amerika Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının (ABA CEELI) dəstəyi ilə "İnzibati-İqtisadi Məhkəmələrin Fəaliyyəti: beynəlxalq və milli təcrübə" seminarları keçirilib. Məhkəmə-Hüquq Şurasının inzibati binasında keçirilən tədbiri giriş sözü ilə AHK İdarə Heyətinin və Milli Məclisin Hüquq Siyasəti və Dövlət Quruculuğu Komitəsinin Sədri Əli Hüseynli açdı. O, təlimin əhəmiyyətindən danışaraq, Məhkəmə-Hüquq Şurasının sonuncu iclasında qeyd olunan məsələləri bir daha tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. Daha sonra Məhkəmə-Hüquq Şurası Aparatının rəhbəri Cavid Hüseynov və 1 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin sədri Müseyib Hüseynov çıxış edərək, tədbirin zəruriliyini vurğulayıblar. Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının İdarə Heyətinin üzvü, Konstitutsiya Məhkəməsinin hakimi Ceyhun Qaracayev "Konstitutsiya nəzarətinin ədalət mühakiməsinin effektivliyinin artırılmasında rol" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Milli Məclis Aparatının İnzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdir müavini

AIHM prezident qərarlarının Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi və Sumqayıt İnzibati-İqtisadi Məhkəməsi tərəfindən tətbiqinin faktiki vəziyyəti ilə bağlı məruzələrlə çıxış ediblər. Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının İdarə Heyətinin üzvü, Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Administrasiyasının Hüquq Mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin sektor müdiri, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə Azərbaycan Respublikasının nümayəndəsi Çingiz Əsgərov "Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin tətbiqi vəziyyəti" mövzusunda çıxış edib. Milli Məclis Aparatının İnzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdir müavini Səyyad Kərimovun çıxışı isə "Yeni inzibati qanunvericiliyin Avropa standartlarına uyğunluğu" mövzusunda olub. Azərbaycan Respublikası İxtisaslaşdırılmış Məhkəmə Hakimləri Assosiyasiyasının üzvü, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Həmid Həmidov "AIHM prezident qərarlarının Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi tərəfindən tətbiqinin faktiki vəziyyəti", Sumqayıt İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin hakimi Zaur Pirverdiyev isə "AIHM prezident qərarlarının Sumqayıt İnzibati-İqtisadi məhkəməsi tərəfindən tətbi-

qinin faktiki vəziyyəti" mövzusunda məruzə ilə çıxış ediblər. Tədbir müzakirələrlə davam etdirilib, məruzəçilər hakimlərin və məhkəmə işçilərinin suallarını cavablandırılar. Məhkəmə-Hüquq Şurasında Azərbaycanın müxtəlif məhkəmə instansiyalarını təmsil edən 25 hakimin iştirakı ilə "Söz azadlığının müdafiəsində hakimlərin rolu" mövzusunda "dəyirmi masa" keçirilmişdir. Məhkəmə-Hüquq Şurası, Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası və Amerika Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının birlikdə keçirdikləri "dəyirmi masa"da Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyasının sədri, Məhkəmə-Hüquq Şurasının üzvü, Milli Məclisin hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu məsələləri daimi komissiyasının sədri Əli Hüseynov və Amerika Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının Azərbaycan üzrə direktoru David Rubino tədbirin əhəmiyyətindən danışmışlar. "Dəyirmi masa"da Amerika Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının eksperti, hüquq elmləri doktoru, professor Anthony Vinter "ABŞ-da söz azadlığının müdafiəsində məhkəmələrin rolu" mövzusunda məruzə etmiş, bu sahədə ABŞ məhkəmə işlərinə istinad etmiş, səmərəli müzakirələr aparılmışdır. Hüquqları üzrə Avropa Konvensiyasının 10-cu maddə-

sinin əhatə edən nəşrlərə dair mətdiki vasitələr təqdim olunmuşdur. Tədbirdə hakimlərə Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası, Bakı Hüquq Mərkəzi və Avrasiya Hüquqşünaslar Assosiyasiyasının Avropa Şurasının dəstəyi ilə nəşr etdikləri İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin bülleteninin Azərbaycan dilində 1-ci və 2-ci nəşrləri pulsuz paylanmışdır.

Azərbaycan Hüquqşünasları Konfederasiyası (AHK) və BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı insan hüquq və azadlıqlarına dair kütləvi tirajla dörd kitab nəşr etdirəcəkdir. Bu kitablar Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı"na dəstək məqsədi ilə nəşr olunacaqdır.

Bunlar "Qaçqın statusunun müəyyənləşdirilməsi prosedurları və meyarları üzrə təlimat", "Qaçqınların statusuna dair Konvensiya və Protokol", "Qaçqınlar, sığınacaq axtaran şəxslər və vətəndaşlığı olmayan şəxslərlə bağlı Qanunvericilik Toplusu", "Qaçqınların beynəlxalq himayəsi - yaddaş kitabçası" adlı kitablardır.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru